

Kennsluáætlun vor 2019

Samfélagsfræði 10. bekkur

MARKMIÐ

Hæfniviðmið úr aðalnámskrá

Nemandi:

- Hefur skilning á mismunandi stöðu mannréttinda í ólíkum menningarheimum og getur útskýrt fyrir samnemendum.
- Þekkir helstu birtingarmyndir misréttis í samfélögum og getur útskýrt áhrif þeirra.
- Skilur hugtakið „aparheid“ – aðskilnaðartefna og í hvaða samfélögum hefur hún birtist á skýran máta.
- Getur rökrætt stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi, skyldur og gildismat.
- Getur útskýrt mismunandi hugmyndir um gerð og framkvæmd lýðræðis
- Getur rætt og borið saman ólík trúar og lífsviðhorf og gert sér grein fyrir hvað er sameiginlegt og hvað sérstætt.
- Þekki hugtakið „einræði“ og getur útskýrt birtingarmynd þess.
- Getur nýtt margvíslegar bjargar við efnisöflun, s.s. vefir, myndefni, leitarvélar, alfræðivefir, bækur, tímarit, dagblöð ofl.
- Getur metið áreiðanleikgildi einstakra heimilda við úrvinnslu efnis.
- Getur sýnt frumkvæði og sjálfstæði við efnisöflun og leit.
- Getur aflað sér, hagnýtt, ígrundað og metið upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni.
- Sýnir frumkvæði, virkni og sjálfstæði við efnisöflun og leit.
- Leyfir sköpunargáfunni og ímyndunaraflinu að njóta sín við útfærslu og úrvinnslu verkefna
- Getur rökrætt og komist að samkomulagi um efnisatriði verkefnisins og tekið tillit til ólíkra sjónarmiða við úrvinnslu verkefna.
- Getur notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni,
- Getur lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður,
- Getur áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,
- Getur lýst með dæmum áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi,
- Getur gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar,
- Getur notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga,
- Getur rætt á upplýstan hátt um tímabil, atburði og persónur, sem vísað er til í þjóðfélagssumræðu,
- Getur velt fyrir sér ýmsum þáttum sem sagan hefur mótast af, svo sem umhverfi, samfélags skipulagi og þjóðfélagsshreyfingum,

KENNSLUFYRIRKOMULAG

Undirflokkar í hverju efnisatriðanna eru notaðir sem kveikjur að verkefnum og spjalli við nemendum; undanfari að hópaverkefnum.

Nemendur velja sér umfjöllunaratriði til ítarlegrar umfjöllunar og kynna síðan efnisatriðin fyrir samnemendum. Mikilvægt að þau leiti nýrra leiða við kynningar,

Vor 2019

efnisöflun og úrvinnslu. Notkun miðla skuli miða að því að nemendur fari út fyrir þægindarammann við úrvinnslu og nýti sér nýjungar í tölvu- og upplýsingatækni. Námið byggir á samspili samkomulagsnáms, leitarnáms og samvinnunáms.

VIKA	VIÐFANGSEFNI	EFNISTÖK	NÁMSEFNI	Hæfniviðmið
14. – 18. janúar		Kynning á Fjarlægum heimsálfum – Asía – Afríka og S- Ameríka. Hvað vitum við um þessar heimsálfur – Hver er saga þeirra?	Umræður um hvað taka eigi fyrir í áfanganum með nemendum. Hugmyndir nemenda er að taka fyrir Kennslubókin Um víða veröld Efnisþættirnir ASÍA, AFRÍKA og S-AMERÍKA bls. 35-79 og 107-131	
21. – 25. janúar	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Hver er staða Afríku í alþjóðasamfélaginu? Afríka - einræðisherrar - byltingar í álfunni, Adi Amin, Kaddafi, Mubarak, Mugabe, Charles Taylor ofl.	Afríka bls 58-64 Landslag, náttúruferlur, nýlendur, saga og Helstu alræmdu þjóðarleiðtogar álfunnar. Þrælamarakaður – aðskilnaðarstefnur – öfgasamtök.	<ul style="list-style-type: none">• Hefur skilning á mismunandi stöðu mannréttinda í ólíkum menningarheimum og getur útskýrt fyrir samnemendum.• Þekkir helstu birtingarmyndir misréttis í samfélögum og getur útskýrt áhrif þeirra.• Skilur hugtakið „aparheid“ – aðskilnaðartefna og í hvaða samfélögum hefur hún birtist á skýran máta
28. jan – 1. feb 30. jan -samskiptadagur	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Afríka – náttúruauðlindir – arðrán í álfunni –	Afríka bls 65-69 Náttúruauðlindir - atvinnuhættir. Verkefni 1,2,3,4,5,6,7, 11, 13, 18, 25	<ul style="list-style-type: none">• Getur lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður,• Getur áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,• Getur lýst með dæmum áhrifum tækni og mannlegra athafna á samfélag og umhverfi,• Getur gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af

Páll og Eva

				mörkum til verndar, <ul style="list-style-type: none"> Getur notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga,
4. – 8. febrúar	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Frelshetjur – fórnir í átt að sjálfstæði og fyrir mannréttindum. Desmond Tutu – Nelson Mandela – Stephen Biko og Botha	Afríka bls 71-77 Níl, Nýlendur, Suður-Afríka.	
11. – 15. febrúar	Upplýsingaöflun af vefmiðlum		Afríka bls. 79 Verkefni 1,2,5,7,8,10,11,16	
18. – 22. febrúar	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Barnaþrælkun, þrælkunarvinna almennings, vinnuskilyrði sem fólk þarf að sættast á. Stórfyrirtæki sem leita ódýru vinnuafli. Er lífið minna metið með stéttaskiptingu eða fjölmennum samfélögum?	Asía – 38-43 Lega álfunnar – landslag – andstæður – efnahagur.	
25. feb – 1. mars	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Iðnaður Landbúnaður. Hvað flytjum við inn frá Asíu?	Asía – 44-47 Verkefni 1,3,4,5,6,8,11,12,13,14,15,16 Ódýrt vinnuafli – mannréttindi	<ul style="list-style-type: none"> Hefur skilning á mismunandi stöðu mannréttinda í ólíkum menningarheimum og getur útskýrt fyrir samnemendum. Þekkir helstu birtingarmyndir misréttis í samfélögum og getur útskýrt áhrif þeirra.
4. – 8. mars	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Stórveldi á marga vegu – mannauður – mannfjöldi, viðskiptaveldi og herveldi. Kína stjórnar viðskiptaheiminum – satt eða ofmetið?	Asía – 48-55 Indlandsskagi og Kína Heimildaritgerð -Sjá ritgerðarlýsingu (skil 10. maí 2019)	
11. – 15. mars	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum		Asia – bls. 56-57 Verkefni 1,2,3,5,6,7,8,9,11,12	
18. – 22. mars	Nemendaval um umfjöllunarefni (3 vikur)			

25. – 29. mars				
1. – 5. apríl				
8. – 12. apríl	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Stjórnarfar - einræðisherrar Andstæður Regnskógurinn – mikilvægur fyrir jörðina – ágangur og græðgi manna? Einræðisstjórnir – mannréttindi? Pinochet, Ariel Ortega,	S- Ameríka bls. 110-115 Landslag og náttúrufar. Stjórnarfar	<ul style="list-style-type: none"> Hefur skilning á mismunandi stöðu mannréttinda í ólíkum menningarheimum og getur útskýrt fyrir samnemendum. Þekkir helstu birtingarmyndir misréttis í samfélögum og getur útskýrt áhrif þeirra.
15. – 19. apríl				
22. – 26. apríl	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Hvaða auðlindir eru miklar í S-Ameríku? Byltingar í álfunni – verk stórfyrirtækja eða græðgi einræðisherra? Götubörn í löndum S-Ameríku? Brasilía sér á parti?	S- Ameríka bls. 116-121 Atvinnuhættir og náttúruauðlindir Verkefni 1,2,3,4,5,7,9,11,12,	
29. – 3. maí 1. maí - verkalyðsdagur	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum	Forn menningarsamfélög Inkarnir – langt á undan sinni samtíð? Brasilía – uppruni þjóðar... Argentína – uppruni þjóðar – stríðsglæpamenn úr Heimsstyrjöldinni síðari sem földu sig frá umheiminum. Af hverju voru þeir ekki framseldir Baráttan um Falklandseyjar – af hverju er þær svo mikilvægar?	S- Ameríka bls. 124-129	
6. – 10. maí	Umræður Samvinna Upplýsingaöflun af vefmiðlum		S- Ameríka – bls. 131 verkefni 2,3,4,5,6,7,8,9,	
13. – 17. maí	Vinna við heimildaritgerð	Vinna við heimildaritgerð	Vinna við heimildaritgerð	Skil á ritgerð. Skila skal fyrir kl. 13:00

				föstudaginn 17. maí
20. – 24. maí				
27. maí – 31. maí			Skólaslit	

Efnisþættir: Ritgerð um eina skilgreinda persónu (skv. Verkefnalýsingu) úr sögu Asíu, Afríku eða S- Ameríku t.d. mannréttindafrömuður – einræðisherra – frumkvöðull – leiðtogi (sjá atriðalista og verkefnalýsingu) ásamt skilgreindum verkefnum úr námsefninu skv. kennsluáætlun.

Lykilhæfni sem felur í sér m.a. vinnusemi, þrautseigju, ábyrgð og tjáningu er hluti af námsmati sem afhent er við annarlök. Mikið mun mæða á samvinnu og útdelingu verka vegna þar sem fjáraflanir og blaðaútgáfa munu eiga verulegan sess á þessari önn.